

Suvestinė redakcija nuo 2010-05-08 iki 2012-08-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. 17-589, i. k. 1061010ISTA000X-493

TAR pastaba. Socialinės globos įstaigos privalo įgyti licencijas iki 2015 m. sausio 1 d. Apskritis viršininko socialinių paslaugų įstaigų savininko teisės ir pareigos perduodamos savivaldybėms nuo 2010 m. liepos 1 d. pagal šio įstatymo priede nurodytą sąrašą. Valstybei nuosavybės teise priklausantis ir šių įstaigų patikėjimo teise valdomas turtas perduodamas savivaldybių nuosavybėn.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. XI-777, 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 2, 9, 10, 11, 13, 19, 26, 30, 34, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir 12 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMAS

2006 m. sausio 19 d. Nr. X-493
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas apibrėžia socialinių paslaugų sampratą, tikslus ir rūšis, reglamentuoja socialinių paslaugų valdymą, skyrimą ir teikimą, socialinės globos įstaigų licencijavimą, finansavimą, mokėjimą už socialines paslaugas bei ginčų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, nagrinėjimą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Asmuo su sunkia negalia:

1) vaikas su sunkia negalia – asmuo, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis ir pagal Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą pripažintas sunkaus neįgalumo lygis;

2) suaugęs asmuo su sunkia negalia – asmuo, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis ir kuris pagal Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymą yra pripažintas nedarbingu;

3) senatvės pensijos amžių sukakęs asmuo su sunkia negalia – sukakęs senatvės pensijos amžių asmuo, kuriam pagal šį įstatymą nustatytas visiško nesavarankiškumo lygis.

2. **Likęs be tėvų globos vaikas** – vaikas iki 18 metų, kuriam įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba).

3. **Senyvo amžiaus asmuo** – sukakęs senatvės pensijos amžių asmuo, kuris dėl amžiaus iš dalies ar visiškai yra netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

4. **Sielovados darbuotojas** – pagal darbo sutartį socialinių paslaugų įstaigoje dirbantis asmuo, turintis tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos leidimą arba siuntimą religinės bendruomenės ar bendrijos pavedimu teikti religinius patarnavimus ir sielovados pagalbą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. XI-777, 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

5. **Socialinės globos įstaiga** – šio įstatymo nustatyta tvarka turinti teisę teikti socialinę globą įmonė (akcinė bendrovė, uždaroji akcinė bendrovė, individuali įmonė), įstaiga (viešoji įstaiga, biudžetinė įstaiga), šeimyna.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. XI-777, 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

6. Socialinės globos norma – Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinti socialinės globos teikimo likusiems be tėvų globos vaikams, vaikams su negalia, socialinės rizikos vaikams, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims, socialinės rizikos suaugusiems asmenims principai ir charakteristikos.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, *Žin.*, 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

7. Socialinės rizikos suaugęs asmuo – darbingo amžiaus asmuo, esantis socialiai atskirtas dėl to, kad elgetauja, valkatauja, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, yra įsitraukęs ar linkęs įsitraukti į nusikalstamą veiklą, yra patyręs ar kuriam kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje ir yra iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, *Žin.*, 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

8. Socialinės rizikos šeima – šeima, kurioje auga vaikų iki 18 metų ir kurioje bent vienas iš tėvų piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, dėl socialinių įgūdžių stokos nemoka ar negali tinkamai prižiūrėti vaikų, naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams ir todėl iškyla pavojus vaikų fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam vystymuisi bei saugumui. Socialinės rizikos šeimai priskiriama ir šeima, kurios vaikui įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta laikinoji globa (rūpyba).

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, *Žin.*, 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

9. Socialinės rizikos vaikas – vaikas iki 18 metų, kuris valkatauja, elgetauja, nelanko mokyklos ar turi elgesio problemų mokykloje, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, yra įsitraukęs ar linkęs įsitraukti į nusikalstamą veiklą, yra patyręs ar kuriam kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje ir dėl šių priežasčių jo galimybės ugdytis ir dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, *Žin.*, 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

10. Socialinių paslaugų įstaiga – socialines paslaugas teikianti įmonė (akcinė bendrovė, uždaroji akcinė bendrovė, individuali įmonė), įstaiga (viešoji įstaiga, biudžetinė įstaiga), organizacija (asociacija, labdaros ir paramos fondas, religinė bendruomenė ar bendrija (centras), šeimyna.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, *Žin.*, 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

11. Suaugęs asmuo su negalia – darbingo amžiaus asmuo, kuris dėl neįgalumo yra iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, *Žin.*, 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

12. Vaikas su negalia – vaikas iki 18 metų, kuris dėl neįgalumo yra iš dalies ar visiškai neįgijęs jo amžių atitinkančio savarankiškumo ir kurio galimybės ugdytis bei dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, *Žin.*, 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

13. **Vaikus globojanti šeima** – sutuoktiniai (ar vienas gyvenantis vyresnis kaip 21 metų asmuo), įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka prižiūrintys ar globojantys (besirūpinantys) nesusietus giminystės ryšiais likusius be tėvų globos vaikus, socialinės rizikos vaikus, vaikus su negalia.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

3 straipsnis. Socialinių paslaugų samprata ir tikslai

1. Socialinės paslaugos yra paslaugos, kuriomis suteikiama pagalba asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

2. Socialinių paslaugų tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį.

3. Socialinės paslaugos teikiamos siekiant užkirsti kelią asmens, šeimos, bendruomenės socialinėms problemoms kilti, taip pat visuomenės socialiniam saugumui užtikrinti.

4 straipsnis. Socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principai

Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos vadovaujantis šiais principais:

1) bendradarbiavimo. Socialinių paslaugų valdymas, skyrimas ir teikimas remiasi asmens, šeimos, bendruomenės, organizacijų, ginančių žmonių socialinių grupių interesus ir teises, socialinių paslaugų įstaigų, savivaldybės ir valstybės institucijų bendradarbiavimu bei tarpusavio pagalba;

2) dalyvavimo. Socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo klausimai sprendžiami kartu su socialinių paslaugų gavėjais ir (ar) jų atstovais, organizacijomis, ginančiomis žmonių socialinių grupių interesus ir teises;

3) kompleksiško. Socialinių paslaugų teikimas asmeniui yra derinamas su socialinių paslaugų teikimu jo šeimai;

4) prieinamumo. Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos taip, kad būtų užtikrintas socialinių paslaugų prieinamumas asmeniui (šeimai) kuo arčiau jo gyvenamosios vietos;

5) socialinio teisingumo. Asmens (šeimos) finansinės galimybės mokėti už socialines paslaugas neturi įtakos asmens (šeimos) galimybėms gauti socialines paslaugas;

6) tinkamumo. Asmeniui (šeimai) skiriamos ir teikiamos tokios socialinės paslaugos, kurios atitinka asmens ir šeimos interesus bei nustatytus poreikius;

7) veiksmingumo. Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos siekiant gerų rezultatų ir racionaliai naudojant turimus išteklius;

8) visapusiškumo. Socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos derinant jas su pinigine socialine parama, vaiko teisių apsauga, užimtumu, sveikatos priežiūra, švietimu ir ugdymu, socialinio būsto suteikimu, specialiosios pagalbos priemonėmis.

5 straipsnis. Teisė į socialines paslaugas

Gauti socialines paslaugas turi teisę:

- 1) Lietuvos Respublikos piliečiai;
- 2) užsieniečiai, tarp jų ir asmenys be pilietybės, turintys leidimą nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje;
- 3) kiti asmenys Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse numatytais atvejais.

ANTRASIS SKIRSNIS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ RŪŠYS

6 straipsnis. Socialinių paslaugų rūšys

1. Yra šių rūšių socialinės paslaugos:

- 1) bendrosios;
- 2) specialiosios.
2. Socialines paslaugas, jų turinį pagal atskiras socialinių paslaugų rūšis bei socialinių paslaugų įstaigų tipus apibrėžia socialinių paslaugų katalogas, patvirtintas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos.

7 straipsnis. Bendrosios socialinės paslaugos

1. Bendrosios socialinės paslaugos teikiamos asmeniui (šeimai), kurio gebėjimai savarankiškai rūpintis asmeniniu (šėimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime gali būti ugdomi ar kompensuojami atskiromis, be nuolatinės specialistų pagalbos teikiamomis paslaugomis.
2. Bendrosioms socialinėms paslaugoms priskiriamos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, sociokultūrinės paslaugos, transporto organizavimo, maitinimo organizavimo, aprūpinimo būtiniaisiais drabužiais ir avalyne bei kitos paslaugos.

8 straipsnis. Specialiosios socialinės paslaugos

1. Specialiosios socialinės paslaugos teikiamos asmeniui (šeimai), kurio gebėjimams savarankiškai rūpintis asmeniniu (šėimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime ugdyti ar kompensuoti bendrųjų socialinių paslaugų nepakanka.
2. Specialiosioms paslaugoms priskiriama:
 - 1) socialinė priežiūra;
 - 2) socialinė globa.
3. Socialinė priežiūra yra visuma paslaugų, kuriomis asmeniui (šeimai) teikiama kompleksinė pagalba, kuriai nereikia nuolatinės specialistų priežiūros.
4. Socialinei priežiūrai priskiriamos pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, laikino apnakvindinimo bei kitos paslaugos.
5. Socialinė globa yra visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė pagalba, kuriai reikia nuolatinės specialistų priežiūros.
6. Socialinė globa pagal trukmę skirstoma į dienos, trumpalaikę ir ilgalaikę.

9 straipsnis. Pagalbos pinigai

1. Atskirais savivaldybės institucijos nustatytais atvejais, kai vaikus prižiūri ar juos globoja (jais rūpinasi) vaikus globojančios šėimos arba kai bendrąsias socialines paslaugas ir socialinę priežiūrą asmeniui (šeimai) yra veiksmingiau organizuoti pinigais, vaikus globojančiai šėimai arba asmeniui (šeimai) gali būti mokama piniginė išmoka – pagalbos pinigai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

2. Pagalbos pinigų mokėjimą reglamentuoja Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintas mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas.

TREČIASIS SKIRSNIS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ VALDYMAS

10 straipsnis. Socialinių paslaugų valdymas ir valdymo subjektai

1. Socialinių paslaugų valdymas apima socialinių paslaugų planavimą, organizavimą, kompetencijos pasiskirstymą ir socialinių paslaugų kokybės vertinimą, priežiūrą bei kontrolę valstybės ir vietos savivaldos lygmenimis.
2. Pagrindinės socialinių paslaugų valdymo institucijos yra:
 - 1) Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
 - 2) apskričių viršininkai;
 - 3) savivaldybės;
 - 4) Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Socialinių paslaugų priežiūros departamentas).

11 straipsnis. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kompetencija

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija įgyvendina valstybės socialinių paslaugų politiką:

1) pagal savo kompetenciją teikia Vyriausybei siūlymus dėl valstybės socialinių paslaugų sistemos ir socialinio darbo vystymo kryptių bei rengia teisės aktų projektus dėl asmens (šėimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, socialinių paslaugų skyrimo, teikimo, finansavimo, mokėjimo už socialines paslaugas, socialinės globos normų, socialinės globos įstaigų licencijavimo, socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo ir veiklos reglamentavimo ir kt.;

2) teikia išvadas apskričių viršininkams dėl socialinių paslaugų įstaigų steigimo, reorganizavimo ar likvidavimo ir regioninės reikšmės socialinių paslaugų šiose įstaigose teikimo masto ir rūšių;

3) analizuoja ir vertina socialinių paslaugų būklę šalyje ir teikia siūlymus savivaldybėms dėl socialinių paslaugų planavimo, organizavimo;

4) analizuoja socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų poreikius kelti profesinę kvalifikaciją, organizuoja socialinių darbuotojų atestaciją;

5) rengia ir įgyvendina valstybės socialinių paslaugų programas ir projektus.

12 straipsnis. Apskritis viršininko kompetencija

1. Apskritis viršininkas įgyvendina valstybės socialinių paslaugų politiką apskrityje:

1) steigia, reorganizuoja ir likviduoja regioninės reikšmės socialinių paslaugų įstaigas bei užtikrina jų funkcionavimą;

2) rengia ir įgyvendina apskritis socialinių paslaugų programas ir projektus.

2. Socialinių paslaugų įstaigos, kurių steigėjas ar dalyvis yra apskritis viršininkas (toliau – apskritis viršininko socialinių paslaugų įstaiga), teikia socialines paslaugas, kurios gyventojams yra reikalingos ne kiekvienoje apskritis savivaldybės teritorijoje.

3. Apskritis viršininko socialinių paslaugų įstaigų steigimą, reorganizavimą ir likvidavimą, jų teikiamų socialinių paslaugų mastą ir rūšis apskritis viršininkas derina su apskritis savivaldybėmis bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerija vadovaudamasis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinta socialinių paslaugų planavimo metodika.

4. Apskritis viršininkas teikia informaciją apskritis savivaldybėms ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai apie apskritis viršininko socialinių paslaugų įstaigų teikiamas socialines paslaugas.

5. Apskritis viršininkas sistemina ir analizuoja iš apskritis savivaldybių gautą informaciją apie jų teritorijose teikiamas socialines paslaugas.

6. Kiekvienos apskritis viršininko administracijoje turi veikti padalinys, administruojantis socialines paslaugas.

13 straipsnis. Savivaldybės kompetencija

1. Savivaldybė atsako už socialinių paslaugų teikimo savo teritorijos gyventojams užtikrinimą planuodama ir organizuodama socialines paslaugas, kontroliuodama bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę.

2. Savivaldybė planuoja socialines paslaugas:

1) vertina ir analizuoja gyventojų socialinių paslaugų poreikius;

2) pagal gyventojų poreikius prognozuoja ir nustato socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis;

3) vertina ir nustato socialinių paslaugų finansavimo poreikį.

3. Socialinių paslaugų teikimo mastui ir rūšims pagal gyventojų poreikius nustatyti savivaldybė kasmet sudaro ir tvirtina socialinių paslaugų planą. Socialinių paslaugų planas sudaromas vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinta socialinių paslaugų planavimo metodika.

4. Savivaldybė organizuoja socialines paslaugas asmenims (šėimoms):

- 1) organizuoja asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymą;
 - 2) pagal nustatytą asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį skiria socialines paslaugas asmeniui (šeimai);
 - 3) vertina asmens (šeimos) finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas ir nustato asmens (šeimos) mokėjimo už socialines paslaugas dydį;
 - 4) viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka perka socialines paslaugas savo teritorijos gyventojams;
 - 5) jeigu reikia, teisės aktų, reglamentuojančių valstybės ir savivaldybių turto valdymą, naudojimą ir disponavimą, nustatyta tvarka perduoda savivaldybei priklausančias patalpas socialinių paslaugų įstaigoms panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis;
 - 6) steigia, reorganizuoja ir likviduoja socialinių paslaugų įstaigas bei užtikrina jų funkcionavimą;
 - 7) parenka vaikus galinčias globoti šeimas ir jas prižiūri;
 - 8) rengia ir įgyvendina savivaldybės socialinių paslaugų programas ir projektus.
5. Savivaldybė steigia savo naujas socialinių paslaugų įstaigas tik tais atvejais, kai kitos socialinių paslaugų įstaigos neteikia ar teikia nepakankamai, ar negali teikti gyventojams ekonomiškai ir geros kokybės tų socialinių paslaugų, kurioms yra nustatytas savivaldybės teritorijos gyventojų poreikis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

6. Savivaldybė kontroliuoja jos teritorijoje teikiamų bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę.

7. Savivaldybė informuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją ir gyventojus apie jos teritorijoje teikiamas socialines paslaugas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

8. Kiekvienos savivaldybės administracijoje turi veikti padalinys, planuojantis socialines paslaugas, administruojantis socialinių paslaugų organizavimą ir bendrųjų socialinių paslaugų bei socialinės priežiūros kokybės kontrolę.

14 straipsnis. Socialinių paslaugų priežiūros departamento kompetencija

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas vertina, prižiūri ir kontroliuoja socialinių paslaugų kokybę:

- 1) teikia metodinę pagalbą dėl socialinės globos normų taikymo;
- 2) teikia metodinę pagalbą dėl bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybės kontrolės;
- 3) formuoja bendrą socialinės globos normų ir bendrosioms socialinėms paslaugoms bei socialinei priežiūrai keliamų reikalavimų taikymo praktiką;
- 4) vadovaudamasis socialinės globos normomis, vertina socialinės globos kokybę;
- 5) išduoda licencijas teikti socialinę globą, sustabdo ir naikina jų galiojimą;
- 6) prižiūri ir kontroliuoja, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų;
- 7) kontroliuoja asmens (šeimos) socialinių paslaugų, finansuojamų iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, poreikio nustatymą, jų skyrimą, teikimą bei asmens (šeimos) finansinių galimybių mokėti už šias paslaugas vertinimą;
- 8) atlieka įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SKYRIMAS

15 straipsnis. Kreipimasis dėl socialinių paslaugų skyrimo asmeniui (šeimai)

1. Dėl socialinių paslaugų, kurių teikimą finansuoja savivaldybė iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, skyrimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas raštišku prašymu kreipiasi į asmens (šeimos) gyvenamosios vietos savivaldybę.

2. Išskirtiniais atvejais, kai asmuo (šeima) patiria fizinį ar psichologinį smurtą arba kyla grėsmė jo fiziniam ar emociniam saugumui, dėl bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros skyrimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas gali kreiptis ir į kitą, ne asmens (šeimos) gyvenamosios vietos, savivaldybę.

3. Veikdami asmens (šeimos) ar visuomenės socialinio saugumo interesais, prašymą dėl socialinių paslaugų skyrimo asmeniui (šeimai) gali pateikti bendruomenės nariai ar kiti suinteresuoti asmenys, nurodę priežastį, dėl kurios asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas negali to padaryti pats.

4. Švietimo ir ugdymo, sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų įstaigų, policijos ir kitų institucijų darbuotojai, turintys duomenų apie socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) reikalingumą, privalo apie tai nedelsdami informuoti asmens (šeimos) gyvenamosios vietos savivaldybę. Šiuo atveju klausimas dėl socialinių paslaugų skyrimo svarstomas be asmens (vieno iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjo, rūpintojo prašymo.

16 straipsnis. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymas

1. Asmens socialinių paslaugų poreikis nustatomas individualiai pagal asmens nesavarankiškumą bei galimybes savarankiškumą ugdyti ar kompensuoti asmens interesus ir poreikius atitinkančiomis socialinėmis paslaugomis.

2. Asmens nesavarankiškumas vertinamas kompleksiskai pagal asmens amžių, organizmo funkcinį sutrikimą, socialinę riziką ir su šiais veiksniais susijusius gebėjimus bei motyvaciją spręsti savo socialines problemas ir šeimos galimybes rūpintis asmeniu, kitas ypatybes, turinčias įtakos asmens gebėjimui rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ar dalyvauti visuomenės gyvenime.

3. Nustatant asmens socialinės globos poreikį, įvertinamas asmens nesavarankiškumo lygis.

4. Asmens nesavarankiškumas gali būti dviejų lygių:

- 1) dalinis;
- 2) visiškas.

5. Šeimos socialinių paslaugų poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant šeimos narių gebėjimus, galimybes ir motyvaciją spręsti savo šeimos socialines problemas, palaikyti ryšius su visuomene bei galimybes tai ugdyti ar kompensuoti šeimos interesus ir poreikius atitinkančiomis bendrosiomis socialinėmis paslaugomis ar socialine priežiūra.

6. Asmens (šeimos), pageidaujancio gauti socialines paslaugas, kurias finansuoja savivaldybė iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, socialinių paslaugų poreikį nustato socialiniai darbuotojai, paskirti savivaldybės institucijos nustatyta tvarka.

7. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį socialinių paslaugų teikimo laikotarpiu periodiškai peržiūri socialinių paslaugų įstaigų socialiniai darbuotojai.

8. Sveikatos priežiūros, švietimo ir ugdymo įstaigų, policijos ir kitų institucijų darbuotojai bei kiti asmenys privalo socialiniam darbuotojui teikti išvadas, būtinas asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikiui nustatyti.

9. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymą, socialinių paslaugų skyrimą, sustabdymą ir nutraukimą reglamentuoja Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinti: asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas bei socialinės globos poreikio likusiam be tėvų globos vaikui, vaikui su negalia, socialinės rizikos vaikui, suaugusiam asmeniui su negalia, senyvo amžiaus asmeniui, socialinės rizikos suaugusiam asmeniui nustatymo metodikos.

17 straipsnis. Sprendimas dėl socialinių paslaugų skyrimo asmeniui (šeimai)

Sprendimas dėl socialinių paslaugų, kurių teikimą finansuoja savivaldybė iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, asmeniui (šeimai) skyrimo, sustabdymo ir nutraukimo priimamas socialinio darbuotojo, nustačiusio asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikį, teikimu savivaldybės institucijos nustatyta tvarka.

PENKTASIS SKIRSNIS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS

18 straipsnis. Bendrosios socialinių paslaugų teikimo asmeniui (šeimai) nuostatos

1. Socialinės paslaugos asmeniui (šeimai) teikiamos atsižvelgiant į individualius asmens (šeimoms) interesus ir poreikius, nustatytus pagal šio įstatymo 16 straipsnio nuostatas, ir nuolat vertinant teikiamų socialinių paslaugų veiksmingumą asmens (šeimoms) galimybėms ir gebėjimams rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ar dalyvauti visuomenės gyvenime ugdyti ar kompensuoti.

2. Socialinės paslaugos socialinės rizikos vaikui, likusiam be tėvų globos vaikui teikiamos kuriant saugią ir sveiką vaiko ugdymosi ir vystymosi aplinką, formuojant savarankiško gyvenimo įgūdžius, atkuriant, palaikant ir stiprinant socialinius ryšius su šeima, artimaisiais, visuomene ir organizuojant su švietimu ir ugdymu suderintą pagalbą bei išnaudojant visas galimybes, kad vaikas gyventų šeimoje.

3. Socialinės paslaugos vaikui su negalia teikiamos sudarant sąlygas jam gyventi savo šeimoje, augti sveikoje ir saugioje aplinkoje ir organizuojant pagalbą, suderintą su švietimu ir ugdymu, asmens sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis. Tai turi padėti vaikui su negalia formuoti savarankiško gyvenimo įgūdžius, palaikyti ir stiprinti socialinius ryšius su šeima, artimaisiais ir visuomene.

4. Socialinės paslaugos suaugusiam asmeniui su negalia teikiamos sudarant sąlygas jam gyventi savo namuose, šeimoje ir organizuojant pagalbą, suderintą su švietimu ir ugdymu, užimtumu, asmens sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis, padedančią ugdyti ar kompensuoti jo gebėjimus rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti darbo rinkoje.

5. Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmeniui teikiamos sudarant sąlygas kuo ilgiau jam gyventi savo namuose, šeimoje, savarankiškai tvarkyti savo buitį ir organizuojant pagalbą, suderintą su užimtumu, asmens sveikatos priežiūra ir specialiosios pagalbos priemonėmis, padedančią palaikyti socialinius ryšius su šeima, artimaisiais ir visuomene.

6. Socialinės paslaugos asmeniui su sunkia negalia teikiamos užtikrinant saugią ir sveiką aplinką, žmogaus orumą atitinkančią pagalbą, suderintą su asmens sveikatos priežiūra, nuolatine slauga ir nuolatine priežiūra (pagalba), kitomis specialiosios pagalbos priemonėmis, švietimu ir ugdymu, padedančią kompensuoti prarastą savarankiškumą bei gebėjimus palaikyti socialinius ryšius su šeima ir visuomene.

7. Socialinės paslaugos socialinės rizikos suaugusiam asmeniui teikiamos padedant ugdyti socialinius įgūdžius ir stiprinti motyvaciją įveikti iškilusias socialines problemas ir organizuojant pagalbą, suderintą su švietimu ir ugdymu, užimtumu, sveikatos priežiūros priemonėmis, užtikrinančią rūpinimąsi asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvavimą darbo rinkoje.

8. Socialinės paslaugos socialinės rizikos šeimai teikiamos padedant ugdyti suaugusių šeimoms narių socialinius įgūdžius ir motyvaciją kurti saugią, sveiką ir darnią aplinką savo namuose, šeimoje, palaikyti socialinius ryšius su visuomene ir užtikrinti šioje šeimoje augančių vaikų visapusišką vystymąsi ir ugdymą. Teikiant socialines paslaugas socialinės rizikos šeimai, turi būti užtikrinamas socialinių paslaugų teikimas ir vaikams.

19 straipsnis. Socialinių paslaugų teikėjai

1. Bendrąsias socialines paslaugas, socialinę priežiūrą teikia tos socialinių paslaugų įstaigos, kurių veiklos sritis yra socialinių paslaugų teikimas ir kurių teikiamos socialinės paslaugos atitinka teisės aktų reglamentuotus bendrosioms socialinėms paslaugoms, socialinei priežiūrai keliamus reikalavimus.

2. Socialinę globą teikia tos socialinės globos įstaigos, kurių veiklos sritis yra socialinių paslaugų teikimas, o jų teikiama socialinė globa atitinka socialinės globos normas, jos turi licenciją teikti socialinę globą (toliau – licencija).

3. Vaikus globojanti šeima turi atitikti teisės aktų nustatytus reikalavimus ir turėti savivaldybės Vaiko teisių apsaugos tarnybos išvadą apie vaikus globojančios šeimos tinkamumą globoti (rūpintis) vaikus (vaikais).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

4. Socialinių paslaugų įstaigoje gali dirbti sielovados darbuotojas. Sielovados darbuotojas netenka teisės dirbti sielovados darbą, kai tradicinė religinė bendruomenė ar bendrija atšaukia leidimą arba siuntimą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

6. Europos Sąjungos valstybėse išduoti leidimai, licencijos, kvalifikacijos reikalavimus patvirtinantys dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstami tinkamais verstis socialinėmis paslaugomis Lietuvos Respublikoje.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

20 straipsnis. Socialiniai darbuotojai, socialinių darbuotojų padėjėjai

1. Socialinį darbą dirba socialinių paslaugų įstaigose dirbantys socialiniai darbuotojai, socialinių darbuotojų padėjėjai.

2. Socialinis darbas – tai veikla, padedanti asmeniui, šeimai spręsti savo socialines problemas pagal jų galimybes ir jiems dalyvaujant, nežeidžiant žmogiškojo orumo ir didinant jų atsakomybę, pagrįstą asmens, šeimos ir visuomenės bendradarbiavimu.

3. Socialinių darbuotojų padėjėjai dirba socialinį darbą pagal socialinio darbuotojo nurodymus.

4. Dirbti socialiniu darbuotoju turi teisę asmuo, įgijęs aukštąjį socialinio darbo ar jam prilygintą išsilavinimą.

5. Socialinio darbuotojo padėjėjui šio straipsnio 4 dalyje nustatytas reikalavimas yra netaikomas.

6. Socialinių darbuotojų profesinė kvalifikacija periodiškai vertinama socialinių darbuotojų atestacijos metu.

7. Socialinių darbuotojų, socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacinius reikalavimus, profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarką, socialinio darbo išsilavinimui prilyginamo išsilavinimo sąrašą bei socialinių darbuotojų atestacijos tvarką nustato Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinti socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikaciniai reikalavimai ir socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos bei socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašai.

8. Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse ar Šveicarijos Konfederacijoje išduoti aukštojo mokslo diplomai, diplomai, pažymėjimai ir kiti kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstami tinkamais, kad juos įgijusieji dirbtų socialiniais darbuotojais Lietuvos Respublikoje.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS SOCIALINĖS GLOBOS ĮSTAIGŲ LICENCIJAVIMAS

21 straipsnis. Licencijų rūšys

1. Įmonei, įstaigai, šeimynai gali būti išduodamos licencijos socialinei globai socialinės globos įstaigoje (toliau – institucinė socialinė globa) arba asmens namuose teikti.

2. Įmonei, įstaigai, šeimynai gali būti išduodamos šių rūšių licencijos:

- 1) institucinė socialinė globa (dienos) vaikams su negalia;
- 2) institucinė socialinė globa (ilgalaikė, trumpalaikė) vaikams su negalia;
- 3) institucinė socialinė globa (ilgalaikė, trumpalaikė) likusiems be tėvų globos vaikams, socialinės rizikos vaikams;
- 4) institucinė socialinė globa (dienos) suaugusiems asmenims su negalia;
- 5) institucinė socialinė globa (ilgalaikė, trumpalaikė) suaugusiems asmenims su negalia;
- 6) institucinė socialinė globa (dienos) senyvo amžiaus asmenims;
- 7) institucinė socialinė globa (ilgalaikė, trumpalaikė) senyvo amžiaus asmenims;
- 8) institucinė socialinė globa (trumpalaikė) socialinės rizikos suaugusiems asmenims;
- 9) socialinė globa vaikams su negalia namuose;
- 10) socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims namuose.

3. Įmonei, įstaigai, šeimynai gali būti išduodamos kelių rūšių licencijos.

22 straipsnis. Licencijas išduodanti institucija ir licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūrą ir kontrolę atliekanti institucija

Licencijas išduoda, jų galiojimą sustabdo, galiojimo sustabdymą panaikina ir galiojimą panaikina, prižiūri ir kontroliuoja, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, vadovaudamasis šiuo įstatymu ir kitais teisės aktais.

23 straipsnis. Licencijos gavimo sąlygos

1. Licencijai gauti reikalingi dokumentai:
 - 1) paraiška. Jos formą tvirtina Socialinių paslaugų priežiūros departamentas;
 - 2) įmonės, įstaigos, šeimynos steigimo dokumentų kopijos;
 - 3) dokumentų, kurių pagrindu įmonė, įstaiga, šeimyna naudosis socialinei globai skirtomis patalpomis (jei numatoma teikti institucinę socialinę globą), kopijos;
 - 4) rašytinė informacija ir dokumentų, įrodančių, kad įmonės, įstaigos, šeimynos numatoma teikti socialinę globą atitiks socialinės globos normas, kopijos;
 - 5) įmonės, įstaigos, šeimynos valdymo, organizacinės ir personalo struktūros aprašymas (socialinę globą teiksiančių padalinių, jei įmonė, įstaiga užsiima ir kitomis, ne su socialinių paslaugų teikimu susijusiomis veiklos sritimis, struktūrą aprašant atskirai);
 - 6) įmonės, įstaigos strateginis veiklos planas.
2. Tais atvejais, kai įmonė, įstaiga, be socialinių paslaugų teikimo, užsiima ir kitomis, ne su socialinių paslaugų teikimu susijusiomis veiklos sritimis, socialinei globai turi būti atskira valdymo, organizacinė ir personalo struktūra.
3. Įmonė, įstaiga, pageidaujanti gauti kelių rūšių licencijas institucinei socialinei globai vaikams, suaugusiems ar senyvo amžiaus asmenims, socialinės rizikos suaugusiems asmenims, turi užtikrinti, kad institucinė socialinė globa šiems asmenims bus teikiama atskirtose patalpose.
4. Prieš išduodamas licenciją Socialinių paslaugų priežiūros departamentas turi teisę patikrinti vietoje, ar įmonė, įstaiga, šeimyna yra pasirengusi teikti socialinę globą.
5. Licencija arba motyvuotas raštiškas atsisakymas išduoti licenciją turi būti pateikti įmonei, įstaigai, šeimynai per 30 kalendorinių dienų nuo visų dokumentų, reikalingų licencijai išduoti, gavimo dienos.
6. Priėmus sprendimą išduoti licenciją, už jos išdavimą mokama valstybės rinkliava.
7. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas privalo teisės aktų nustatyta tvarka pranešti Juridinių asmenų registruui apie licencijos išdavimą, jos galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą.
8. Apie licencijos išdavimą, jos galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą Socialinių paslaugų priežiūros departamentas informuoja savivaldybę, kurios teritorijoje veikia įmonė, įstaiga, šeimyna, ir skelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

24 straipsnis. Atsisakymas išduoti licenciją, licencijos galiojimo sustabdymas ir panaikinimas

1. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas atsisako išduoti licenciją, jeigu:
 - 1) pateikti ne visi dokumentai ir rašytinė informacija licencijai gauti;
 - 2) pateikti dokumentai ir rašytinė informacija neatitinka nustatytų reikalavimų ar yra netinkamai įforminti;
 - 3) pateikta neišsami informacija apie tai, kaip įmonės, įstaigos, šeimos numatoma teikti socialinę globą atitiks socialinės globos normas ar kitas šio įstatymo 23 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytas sąlygas;
 - 4) licencijai gauti įmonė, įstaiga, šeima pateikia neteisingus duomenis ir rašytinę informaciją ar suklastotus dokumentus.
2. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas sustabdo licencijos galiojimą, jeigu:
 - 1) įmonė, įstaiga, šeima nebeatitinka licencijos išdavimo reikalavimų;
 - 2) įmonė, įstaiga, šeima teikė socialinę globą, neatitinkančią socialinės globos normų, ir po įspėjimo pašalinti pažeidimus per nustatytą terminą šių pažeidimų nepašalino.
3. Terminą, kuriam sustabdomas licencijos galiojimas, nustato Socialinių paslaugų priežiūros departamentas, atsižvelgdamas į nustatyto pažeidimo pobūdį.
4. Sustabdžius licencijos galiojimą, įmonei, įstaigai, šeimynai leidžiama toliau teikti socialinę globą visą licencijos sustabdymo laikotarpį tik tais atvejais, kai nustatyti pažeidimai nekelia grėsmės socialinių paslaugų gavėjų interesams ir saugumui.
5. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas gali panaikinti licencijos galiojimą savo ar įmonės, įstaigos, šeimos iniciatyva.
6. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas panaikina licencijos galiojimą, jeigu:
 - 1) sustabdžius licencijos galiojimą, įmonė, įstaiga, šeima per nustatytą terminą nepašalino pažeidimų;
 - 2) įmonė, įstaiga, šeima nepradėjo teikti socialinės globos per 12 mėnesių nuo licencijos išdavimo.
7. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas apie numatomą licencijos panaikinimą privalo ne vėliau kaip prieš 30 dienų informuoti savivaldybę, kurios teritorijoje įmonė, įstaiga, šeima socialines paslaugas teikia, bei savivaldybes, kurių gyventojai šias paslaugas gauna.
8. Įmonė, įstaiga, šeima privalo imtis visų įmanomų priemonių, kad panaikinus ar sustabdžius licencijos galiojimą būtų apsaugoti socialinių paslaugų gavėjų interesai ir užtikrintas jiems reikalingų socialinių paslaugų tęstinumas.

25 straipsnis. Socialinės globos įstaigų licencijavimo taisyklės

Socialinės globos įstaigų licencijavimo taisyklės tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

SEPTINTASIS SKIRSNIS MOKĖJIMAS UŽ SOCIALINES PASLAUGAS

26 straipsnis. Bendrosios mokėjimo už socialines paslaugas nuostatos

1. Mokėjimo už socialines paslaugas dydis nustatomas atsižvelgiant į teikiamų asmeniui (šeimai) socialinių paslaugų rūšį ir į asmens (šimos) finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas.
2. Mokėjimo už socialines paslaugas dydis negali viršyti asmeniui (šeimai) teikiamų socialinių paslaugų išlaidų dydžio.
3. Asmens (šimos) mokėjimo už socialines paslaugas dydį nustato savivaldybė, vadovaudamasi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintu mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu.
4. Asmeniui (šeimai), teisės aktų nustatyta tvarka gaunančiam socialinę pašalpą, arba asmeniui (šeimai), kurio pajamos (vidutinės šeimos pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui) yra

mažesnės už valstybės remiamų pajamų trigubą dydį, bendrosios socialinės paslaugos ir socialinė priežiūra teikiamos nemokamai.

5. Savivaldybė turi teisę atleisti asmenį (šeimą) nuo mokėjimo už socialines paslaugas ir kitais, šio straipsnio 4 dalyje nenustatytais, atvejais.

6. Mokėjimo šaltiniai yra asmens (šėimos) pajamos, turtas, išreikštas pinigais, asmens suaugusių vaikų, kitų suinteresuotų asmenų piniginės lėšos, skirtos asmeniui (šeimai) teikiamų socialinių paslaugų išlaidoms apmokėti.

7. Asmens (šėimos) ir savivaldybės tarpusavio teisės ir pareigos dėl mokėjimo už socialines paslaugas reglamentuojamos rašytine sutartimi.

8. Šio skirsnio nuostatos taikomos mokėjimui už tas socialines paslaugas, kurias planuoja ir savivaldybės teritorijos gyventojams organizuoja savivaldybė ir kurių teikimą finansuoja savivaldybė iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams.

27 straipsnis. Asmens (šėimos) finansinių galimybių mokėti už socialines paslaugas vertinimas

1. Asmuo (vienas iš suaugusių šėimos narių), pageidaujantis gauti socialines paslaugas, ar jo globėjas, rūpintojas turi pateikti informaciją apie asmens (šėimos) turimas pajamas, išvardytas šio įstatymo 30 straipsnyje.

2. Asmuo, pageidaujantis gauti ilgalaikę socialinę globą, ar jo globėjas, rūpintojas turi pateikti informaciją apie asmens turimas pajamas, nurodytas šio įstatymo 30 straipsnyje, ir turtą, nurodytą šio įstatymo 31 straipsnyje.

3. Informacija apie asmens (šėimos) pajamas ir turtą pateikiama raštu, užpildant paraišką, kurioje nurodomi asmens duomenys, jo (šėimos narių) veiklos pobūdis ir kita finansinėms galimybėms mokėti už socialines paslaugas įvertinti būtina informacija.

4. Asmens (šėimos) finansinės galimybės mokėti už socialines paslaugas vertinamos asmens (šėimos) gyvenamosios vietos savivaldybės, kurioje buvo nustatytas asmens (šėimos) socialinių paslaugų poreikis, institucijos nustatyta tvarka.

5. Asmuo (vienas iš suaugusių šėimos narių), gaunantis socialines paslaugas, ar jo globėjas, rūpintojas privalo pranešti savivaldybei apie asmens (šėimos) pajamų, turto pasikeitimus, įvykusius per šių paslaugų gavimo laikotarpį.

28 straipsnis. Mokėjimo už bendrąsias socialines paslaugas dydis

1. Mokėjimo už bendrąsias socialines paslaugas dydis apskaičiuojamas savivaldybės institucijos nustatyta tvarka.

2. Informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo interesais paslaugos teikiamos nemokamai.

29 straipsnis. Mokėjimo už specialiąsias socialines paslaugas dydis

1. Mokėjimo už socialinę priežiūrą dydis nustatomas atsižvelgiant į asmens (šėimos) pajamas.

2. Mokėjimo už socialinę priežiūrą dydis asmeniui neturi viršyti 20 procentų asmens pajamų.

3. Tais atvejais, kai socialinė priežiūra teikiama šėimai, mokėjimo dydis neturi viršyti 20 procentų šėimos pajamų.

4. Mokėjimo už dienos ar trumpalaikę socialinę globą dydis nustatomas atsižvelgiant į asmens pajamas.

5. Jei asmuo gyvena vienas arba šėimoje, kurios pajamos vienam šėimos nariui neviršija 3 valstybės remiamų pajamų dydžio, mokėjimo už jam teikiamą dienos socialinę globą dydis neturi viršyti 20 procentų asmens pajamų.

6. Jei asmuo gyvena šeimoje ir šios šeimos pajamos vienam šeimos nariui viršija 3 valstybės remiamų pajamų dydį, mokėjimo dydis už jam teikiamą dienos socialinę globą neturi viršyti 50 procentų asmens pajamų.

7. Mokėjimo už trumpalaikę socialinę globą dydis neturi viršyti 80 procentų asmens pajamų.

8. Mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą dydis nustatomas atsižvelgiant į asmens pajamas ir turta.

9. Mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą suaugusiam asmeniui dydis neturi viršyti 80 procentų asmens pajamų, jei asmens turto vertė yra mažesnė už jo gyvenamosios vietos savivaldybėje nustatytą turto vertės normatyvą.

10. Jei suaugusio asmens turto vertė yra didesnė už jo gyvenamosios vietos savivaldybėje nustatytą turto vertės normatyvą, mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą suaugusiam asmeniui dydis per mėnesį padidėja vienu procentu, skaičiuojant nuo turto vertės, viršijančios normatyvą.

11. Mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą vaikui su negalia dydis neturi viršyti 80 procentų jo pajamų.

12. Socialinė globa likusiam be tėvų globos vaikui ir socialinės rizikos vaikui teikiama nemokamai.

30 straipsnis. Asmens (šeimos) pajamos ir jų apskaičiavimas

1. Nustatant asmens finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas, į asmens pajamas įskaitoma:

- 1) su darbo ar tarnybos santykiais susijusios pajamos;
- 2) individualios įmonės savininko pajamos, gautos iš šios įmonės apmokestinto pelno;
- 3) individualios veiklos pajamos, gautos verčiantis veikla pagal verslo liudijimą;
- 4) pajamos iš žemės ūkio veiklos;
- 5) išmokos žemės ūkio veiklai;
- 6) pensijos, pensijų išmokos ir vietoj pensijų mokamos kompensacijos, rentos;
- 7) valstybinės šalpos išmokos (išskyrus slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslines kompensacijas, kai teikiamos bendrosios socialinės paslaugos, socialinė priežiūra), mokamos pagal Valstybinių šalpos išmokų įstatymą;
- 8) motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpa;
- 9) nedarbo socialinio draudimo išmokos, mokamos pagal Nedarbo socialinio draudimo įstatymą;
- 10) palūkanos;
- 11) dividendai;
- 12) vaiko išlaikymo periodinės išmokos, mokamos pagal Civilinį kodeksą;
- 13) turto nuomos pajamos;
- 14) netekto darbingumo periodinės kompensacijos, mokamos pagal Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą arba Žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimo profesine liga laikinąjį įstatymą;
- 15) žalos atlyginimo periodinės išmokos, mokamos pagal Civilinį kodeksą.

2. Nustatant šeimos finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas, kai socialinės paslaugos teikiamos šeimai, į šeimos pajamas įskaitomos šio straipsnio 1 dalies 1– 6 punktuose nurodytos šeimos narių pajamos.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos pajamos imamos po apmokestinimo gyventojų pajamų mokesčiu ir išskaičius valstybinio socialinio draudimo įmokas.

4. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytos pajamos imamos tik esant žemės ūkio veiklos apskaitos dokumentams.

5. Asmens (šeimos) pajamos nustatomos skaičiuojant 3 paskutinių iki kreipimosi dėl socialinių paslaugų skyrimo mėnesių pajamų vidurkį.

6. Nustatant vienam šeimos nariui tenkančias šeimos pajamas, kai socialinės paslaugos teikiamos šeimoje gyvenančiam asmeniui, šio asmens pajamų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, ir

visų šeimos narių pajamų, nurodytų šio straipsnio 1 dalies 1– 6 punktuose, suma dalijama iš visų šeimos narių skaičiaus.

7. Asmens (šeimos) pajamos apskaičiuojamos vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintu mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu.

31 straipsnis. Asmens turtas ir jo apskaičiavimas

1. Nustatant asmens finansines galimybes mokėti už ilgalaikę socialinę globą, įskaitomas šis asmens nuosavybės teise turimas ar per praėjusius 12 mėnesių iki kreipimosi dėl socialinių paslaugų skyrimo turėtas turtas:

- 1) statiniai, įskaitant nebaigtus statyti;
- 2) privalomos registruoti transporto priemonės;
- 3) privaloma registruoti žemės ūkio technika;
- 4) žemė (įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių);
- 5) akcijos, obligacijos, vekseliai ir kiti vertybiniai popieriai;
- 6) piniginės lėšos.

2. Tais atvejais, kai asmeniui šio straipsnio 1 dalyje išvardytas turtas priklauso bendrosios jungtinės nuosavybės teise, į asmens turtą įskaitoma jam tenkanti šio turto dalis.

3. Tais atvejais, kai asmuo gyvena su šeima ir šios šeimos gyvenamoji patalpa yra jo nuosavybės teise turimas turtas, šios patalpos į asmens turtą neįskaitomos.

4. Asmens turtas apskaičiuojamas vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintu mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu.

32 straipsnis. Asmens turto vertės ir turto vertės normatyvo nustatymas

1. Turto normatyvas asmeniui yra 12 kvadratinų metrų būsto naudojamo ploto.

2. Turto vertės normatyvas nustatomas turto normatyvą dauginant iš asmens gyvenamosios vietos vidutinės nekilnojamojo turto rinkos vertės.

3. Turto vertės normatyvui nustatyti taikomos kiekvienų metų vasario 1 d., gegužės 1 d., rugpjūčio 1 d. ir lapkričio 1 d. valstybės įmonės Registrų centro nustatomos ir „Valstybės žiniose“ skelbiamos vidutinės nekilnojamojo turto rinkos vertės Lietuvos miestuose ir savivaldybių centruose bei kitose savivaldybių teritorijose piniginei socialinei paramai nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims gauti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-1573](#), 2008-06-05, Žin., 2008, Nr. 71-2702 (2008-06-21), i. k. 1081010ISTA00X-1573

AŠTUNTASIS SKIRSNIS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ FINANSAVIMAS

33 straipsnis. Bendrosios socialinių paslaugų finansavimo nuostatos

1. Socialinės paslaugos finansuojamos iš valstybės, savivaldybių biudžetų lėšų, socialinių paslaugų įstaigų lėšų, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, užsienio fondų, paramos (aukų), asmens (šeimos) mokėjimo už socialines paslaugas ir kitų lėšų.

2. Valstybės ir savivaldybių biudžetuose turi būti planuojamos lėšos, reikalingos socialinėms paslaugoms teikti, socialinių paslaugų programoms ir projektams įgyvendinti, investicijoms į socialinių paslaugų plėtrą (statyboms, renovacijai, žmonių išteklių plėtrai, pažangioms ir novatoriškoms socialinėms paslaugoms diegti ir kt.) finansuoti.

3. Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodiką tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

34 straipsnis. Socialinių paslaugų, kurias planuoja ir savivaldybės teritorijos gyventojams organizuoja savivaldybė, finansavimo šaltiniai

1. Bendrosios socialinės paslaugos ir socialinė priežiūra senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia, socialinės rizikos vaikams, socialinės rizikos suaugusiems asmenims ir jų šeimoms finansuojamos iš savivaldybės biudžeto lėšų.

2. Socialinė priežiūra socialinės rizikos šeimoms finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų ir iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams.

3. Socialinė globa senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia (išskyrus asmenis su sunkia negalia), socialinės rizikos vaikams, socialinės rizikos suaugusiems asmenims finansuojamos iš savivaldybės biudžeto lėšų.

4. Socialinė globa asmenims su sunkia negalia finansuojama iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams.

5. Socialinė globa likusiems be tėvų globos vaikams finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų ir iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, skirtų vaikų globos (rūpybos) išmokoms mokėti.

6. Vaikų priežiūra ar globa (rūpyba) vaikus globojančioje šeimoje finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų ir iš valstybės biudžeto lėšų, skirtų išmokoms vaikams, o kai vaikui nustatyta nuolatinė ar laikinoji globa (rūpyba), – ir vaikų globos (rūpybos) išmokoms pagal Išmokų vaikams įstatymą mokėti.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

7. Valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams panaudojimą socialinėms paslaugoms finansuoti reglamentuoja Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinta socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodika.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

DEVINTASIS SKIRSNIS

GINČŲ, SUSIJUSIŲ SU SOCIALINĖMIS PASLAUGOMIS, NAGRINĖJIMAS

35 straipsnis. Sprendimų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, apskundimas

1. Savivaldybės institucijos nustatyta tvarka paskirtų socialinių darbuotojų išvadas dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio skirti socialines paslaugas nustatymo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskusti savivaldybės administracijos direktoriui.

2. Apskundus išvadas dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio skirti socialines paslaugas nustatymo, savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu turi būti sudaryta komisija, kuri pakartotinai nustatytų asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį.

3. Asmens (šeimos) socialinių paslaugų, finansuojamų iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, poreikio nustatymo ar asmens (šeimos) finansinių galimybių mokėti už jas vertinimo išvadas, sprendimus dėl šių socialinių paslaugų skyrimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskusti Socialinių paslaugų priežiūros departamentui.

4. Nustatęs pažeidimus dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų, finansuojamų iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, poreikio nustatymo, skyrimo, teikimo, asmens (šeimos) finansinių galimybių mokėti už šias paslaugas vertinimo, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas turi kreiptis į savivaldybės administracijos direktorių ir pareikalauti pašalinti trūkumus.

5. Socialinių paslaugų įstaigą dėl netinkamo bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros teikimo asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskusti savivaldybės administracijos direktoriui.

6. Nustatęs bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros teikimo pažeidimus, savivaldybės administracijos direktorius turi pareikalauti, kad per nustatytą terminą trūkumai būtų pašalinti. Jeigu pažeidėjas trūkumų nepašalina, savivaldybės administracijos direktorius turi teisę inicijuoti, kad socialinių paslaugų įstaiga sustabdytų ar nutrauktų bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros teikimą.

7. Socialinės globos įstaigą, teikiančią netinkamą socialinę globą, asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjas, rūpintojas, kiti suinteresuoti asmenys gali apskųsti Socialinių paslaugų priežiūros departamentui.

8. Nustatęs socialinės globos teikimo pažeidimus, Socialinių paslaugų priežiūros departamentas šio įstatymo 21–25 straipsnių nustatyta tvarka turi teisę sustabdyti ar panaikinti socialinės globos įstaigai išduotą licenciją.

9. Ginčai dėl savivaldybės institucijos, Socialinių paslaugų priežiūros departamento priimtų sprendimų (neveikimo) nagrinėjami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2006 m. balandžio 1 d. patvirtina:

- 1) mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašą;
- 2) asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašą bei socialinės globos poreikio likusiam be tėvų globos vaikui, vaikui su negalia, socialinės rizikos vaikui, suaugusiam asmeniui su negalia, senyvo amžiaus asmeniui, socialinės rizikos suaugusiam asmeniui nustatymo metodikas;
- 3) socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacinius reikalavimus;
- 4) socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės kvalifikacijos kėlimo tvarkos bei socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašus;
- 5) socialinių paslaugų katalogą.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2006 m. liepos 1 d. patvirtina:

- 1) socialinės globos normas;
- 2) Socialinių paslaugų priežiūros departamento nuostatus;
- 3) socialinių paslaugų planavimo metodiką;
- 4) socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodiką.

3. *Neteko galios nuo 2010-05-08*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin. 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

37 straipsnis. Reikalavimai socialiniams darbuotojams

1. Per 5 metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo reikiamo išsilavinimo neturintys socialiniai darbuotojai turi įgyti profesinį išsilavinimą, nustatytą šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje.

2. Jeigu per šio straipsnio 1 dalyje nustatytą laiką asmuo neįgyja reikiamo išsilavinimo, jis netenka teisės eiti socialinio darbuotojo pareigų, išskyrus socialinius darbuotojus, kuriems iki reikiamo išsilavinimo įgijimo liko mažiau negu pusė šio straipsnio 1 dalyje nustatyto termino.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatos netaikomos socialiniams darbuotojams, kuriems nuo šio įstatymo įsigaliojimo iki senatvės pensijos amžiaus liko ne daugiau kaip 7 metai.

38 straipsnis. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šio įstatymo 16 straipsnio nuostatos dėl asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo asmenims, įgijusiems teisę gauti šias paslaugas iki šio įstatymo įsigaliojimo, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytus atvejus, netaikomos.

2. Socialinių paslaugų poreikis asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas sunkaus neįgalumo lygis ar sunki negalia, I invalidumo grupė ar 0–25 procentų darbingumo lygis, didelių specialiųjų poreikių lygis ar specialusis nuolatinės slaugos ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis ir kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėjo gauti socialines paslaugas savivaldybių biudžetų lėšomis finansuojamose socialinių paslaugų įstaigose, iki 2006 m. liepos 1 d. turi būti nustatytas iš naujo pagal šio įstatymo 16 straipsnio nuostatas.

3. Šio įstatymo septintojo skirsnio nuostatos, susijusios su mokėjimu už socialines paslaugas asmenims, pradėjusiems gauti šias paslaugas iki šio įstatymo įsigaliojimo, netaikomos, išskyrus

tuos atvejus, kai mokėjimo už socialines paslaugas dydis asmeniui pagal teisės aktus, galiojusius iki 2006 m. liepos 1 d., buvo didesnis, negu nustatytas šiame įstatyme.

4. Ilgalaikė socialinė globa senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia, likusiems be tėvų globos vaikams, iki 2007 m. sausio 1 d. pradėjusiems ją gauti apskričių viršininkų socialinių paslaugų įstaigose, finansuojama iš valstybės biudžeto lėšų, netaikant šio įstatymo aštuntojo skirsnio nuostatų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

5. Socialinės paslaugos asmenims, iki 2007 m. sausio 1 d. pradėjusiems jas gauti apskrities viršininko socialinių paslaugų įstaigose, kurių savininko teisės ir pareigos yra perduotos savivaldybėms, 2011 m. ir 2012 m. finansuojamos iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, netaikant šio įstatymo aštuntojo skirsnio nuostatų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

39 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytas Įstatymo nuostatas ir 36 straipsnį, įsigalioja nuo 2006 m. liepos 1 d.

2. Šio įstatymo trečiojo skirsnio nuostatos, susijusios su socialinių paslaugų planavimo metodikos taikymu, ir aštuntojo skirsnio nuostatos, susijusios su socialinių paslaugų finansavimu, taip pat šio įstatymo nuostatos, susijusios su socialinės globos normų taikymu ir Socialinių paslaugų priežiūros departamento veikla, įsigalioja nuo 2007 m. sausio 1 d.

3. Šio įstatymo šeštojo skirsnio nuostatos, susijusios su socialinės globos įstaigų licencijavimu, taikomos nuo 2013 m. sausio 1 d.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777

40 straipsnis. Netekę galios teisės aktai

Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios:

- 1) Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas (Žin., 1996, Nr. [104-2367](#));
- 2) Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo įgyvendinimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [104-2368](#));
- 3) Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 6 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 1997, Nr. [66-1604](#));
- 4) Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 5 ir 6 straipsnių papildymo įstatymas (Žin., 2002, Nr. [43-1603](#)).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1573](#), 2008-06-05, Žin., 2008, Nr. 71-2702 (2008-06-21), i. k. 1081010ISTA00X-1573

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 32 straipsnio pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-777](#), 2010-04-22, Žin., 2010, Nr. 53-2598 (2010-05-08), i. k. 1101010ISTA00XI-777
Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 2, 9, 10, 11, 13, 19, 26, 30, 34, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir
papildymo ir 12 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas